

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

## Yttrande över Ett moderniserat konsumentskydd (SOU 2021:17)

### Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

### Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden och i Prisinformationslagen<sup>1</sup> (2004:347). Det föreslås också ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (DAL) och i marknadsföringslagen<sup>2</sup> (2008:486). Vidare föreslås ändring i socialförsäkringsbalken (2010:110) och ändring i radio- och tv-lagen (2010:696). Därutöver föreslås ändring i alkohollagen (2010:1622) och i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Slutligen föreslås ändring i förordning (2014:19) om formulär vid distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

I sak anges förslaget innebära bland annat följande. Vissa ändringar i marknadsföringslagen föreslås, bland annat en bestämmelse som innebär att en näringsidkare vid marknadsföring av en vara inte får framställa den som identisk med en vara som marknadsförs i andra medlemsstater i Europeiska unionen, om varornas sammansättning eller egenskaper väsentligt skiljer sig åt och det inte är motiverat av legitima och objektiva skäl. Det föreslås även en ny bestämmelse om köperbudanden som anges innebära att vid ett köperbudande på en marknadsplats online ska den näringsidkare som tillhandahåller marknadsplatsen informera om huruvida den som erbjuder en produkt är näringsidkare eller inte, baserat på dennes uppgift om det. Vidare föreslås en ny bestämmelse om att en näringsidkare som ger konsumenter möjlighet att söka digitalt efter produkter som erbjuds, ska informera om de kriterier som främst bestämmer rankningen av de produkter som presenteras och deras betydelse jämfört med andra kriterier. Dessutom föreslås att en näringsidkare som ger tillgång till konsumentrecensioner av produkter ska informera om huruvida näringsidkaren säkerställer att recensionerna härrör från konsumenter som har använt eller köpt produkterna och i sådant fall på vilket sätt det görs. Utredningen föreslår också en ny bestämmelse om prissänkningar i prisinformationslagen som anges innebära att information om att priset på en produkt har sänkts även ska innehålla uppgift om det tidigare pris som gällde före sänkningen. Med tidigare pris avses det lägsta pris som har gällt för produkten under de senaste 30 dagarna före prissänkningen. Om prissänkningen under denna tid har skett gradvis, avses i stället det pris som gällde före den första prissänkningen. Skyldigheten att informera om prissänkningar ska inte gälla varor som snabbt kan försämrats eller bli för gamla. Ändringarna i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (DAL) anges innebära att tillämpningsområdet för andra kapitlen i denna lag ändras så det gäller för avtal varigenom en näringsidkare överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför en tjänst åt en konsument och som innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten. Kapitlet ska också gälla för avtal om

---

<sup>1</sup> Förkortas PIL

<sup>2</sup> Förkortas MFL

tillhandahållande av digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium och om utförande av en digital tjänst, om avtalet inte innebär en betalningsförpliktelse men konsumenten ska tillhandahålla sina personuppgifter, utom när de behandlas av näringsidkaren endast för att uppfylla rättsliga krav eller för att kunna fullgöra avtalet. Ändringarna anges i praktiken innebära att avtal om gåvor och gratistjänster inte längre kommer att omfattas av kapitlet. Vidare föreslås att näringsidkarens skyldighet att ge konsumenten information innan ett avtal ingås utvidgas på vissa sätt. Näringsidkaren ska, utöver information om sin e-postadress, även informera konsumenten om andra medel för kommunikation via internet som näringsidkaren tillhandahåller och som gör det möjligt för konsumenten att bevara uppgifter i en läsbar och varaktig form. Näringsidkaren ska också informera om priset har personanpassats på grund av automatiserat beslutsfattande. Vidare ska näringsidkaren informera om funktionen hos en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller en digital tjänst, inbegripet tekniska skyddsåtgärder. Slutligen ska näringsidkaren, i den utsträckning denne känner till eller rimligen kan förväntas känna till det, informera om kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster. Det föreslås också ny bestämmelse införs i DAL som reglerar vilken information en näringsidkare som tillhandahåller en så kallad marknadsplats online måste ge konsumenten innan ett avtal ingås på en sådan marknadsplats. Vissa bestämmelser om ångerrätten i DAL föreslås ändras så att denna rätt inte ska gälla för avtal som avser en digital tjänst som har fullgjorts och som inte innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten. Vidare föreslås att ångerrätt inte ska gälla för avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium, om tillhandahållandet har påbörjats. För avtal som innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten krävs vidare att konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tillhandahållandet påbörjas och gått med på att det därigenom inte finns någon ångerrätt samt att näringsidkaren gett en bekräftelse på avtalet. Vissa reparationstjänster föreslås också undantas från ångerrätten vilket anges innebära att ångerrätt inte ska gälla för en tjänst som har fullgjorts och som innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten, om konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att utföra reparationer och uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras. Vidare föreslås vissa ändringar i syfte att klargöra parternas förpliktelser mot varandra när konsumenten ångrar ett avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll eller en digital tjänst. När det gäller konsumentavtal som ingås i näringsidkarens affärslokal föreslås motsvarande krav på att näringsidkaren informerar konsumenten om bland annat digitalt innehåll som vid distansavtal. Samma undantag från informationsplikten vid gåvor och gratistjänster föreslås också gälla vid avtal i affärslokaler. Utredningen föreslår vidare att möjligheten att besluta om marknadsstörningsavgift ska utvidgas till att omfatta överträdelser av generalklausulen i marknadsföringslagen, de nya bestämmelser som utredningen föreslår införs i nyss nämnda lag samt bestämmelserna om obeställd reklam, information om garantier och information innan ett konsumentavtal ingås. Dessa ändringar anges innebära att möjligheten att påföra en avgift kommer att gälla vid överträdelser av marknadsföringslagen generellt. Denna utvidgade möjlighet att påföra marknadsstörningsavgift anges också föranleda följdändringar i ett antal andra lagar, bl.a. i socialförsäkringsbalken. Det föreslås också att den övre fasta beloppsgränsen för marknadsstörningsavgiften tas bort. I de fall årsomsättningen uppskattas få avgiften fastställas till ett belopp i kronor motsvarande högst två miljoner euro. Den övre gränsen om tio procent av näringsidkarens årsomsättning som gäller enligt dagens bestämmelser behålls liksom den undre beloppsgränsen om tio tusen kronor. Vidare föreslås bestämmelser som ska tydliggöra bedömningen avseende marknadsstörningsavgiftens storlek, såsom överträdelsens allvar och om näringsidkaren vidtagit några åtgärder för att lindra skadan för konsument. Talan om påförande av marknadsstörningsavgift för en överträdelse ska inte få tas upp till prövning, om överträdelsen omfattas av ett förbud eller ett åläggande som har förenats med vite enligt marknadsföringslagen och talan om utdömande av vitet har väckts. Utredningen föreslår också att det införs en möjlighet att ta ut marknadsstörningsavgift vid överträdelser av bestämmelserna om näringsidkarens informationsskyldighet i lagen om distansavtal. Detsamma ska gälla överträdelser av bestämmelserna om näringsidkarens informationsskyldighet vid avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument.

Förslagen anges även innebära att överträdelser av prisinformationslagen kommer att kunna leda till utdömning av marknadsstörningsavgift. Slutligen föreslås bestämmelser om sanktionsavgifter i lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, AVLK. Patent- och marknadsdomstolen får på talan av Konsumentombudsmannen, KO, besluta att en näringsidkare ska betala en sanktionsavgift om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligt eller av oaktsamhet har använt ett avtalsvillkor som med hänsyn till pris och övriga omständigheter är oskäligt. Om KO i ett visst fall beslutar att inte föra talan om sanktionsavgift, ska en sammanslutning av näringsidkare få väcka en sådan talan.

Regelrådets granskning fokuserar på de delar av förslaget som bedöms ge effekter av betydelse för företag.

## Skälen för Regelrådets ställningstagande

### Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i remissen att Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler (ändringsdirektivet) antogs den 27 november 2019. Direktivet ska vara genomfört i nationell rätt senast den 28 november 2021. Bakgrunden till direktivet anges vara en översyn av det konsumenträttsliga regelverket som Europeiska kommissionen (kommissionen) genomförde åren 2016–2017. I samband med den översynen konstaterades att ändamålsenligheten i unionens konsumentskyddslagstiftning äventyrades av en bristande medvetenhet hos både näringsidkare och konsumenter om konsumenters rättigheter och att möjligheter till kompensation skulle kunna utnyttjas oftare. Vidare anges att det bedömdes finnas brister även i nationell rätt när det gäller verkligt effektiva och proportionella sanktioner för att avskräcka från och påföra sanktioner för överträdelser inom unionen. Därtill identifierades ett antal områden där gällande regler behövde moderniseras och anpassas till följd av den kontinuerliga digitaliseringen av konsumentmarknaden. Syftet med ändringsdirektivet anges vara att åtgärda de identifierade bristerna och att modernisera och anpassa det konsumenträttsliga regelverket inom EU till den ökade digitaliseringen. Det anges att utredningen har haft i uppdrag att ta ställning till hur direktivet ska genomföras i Sverige. I uppdraget har ingått att analysera hur svensk rätt förhåller sig till direktiven och föreslå nödvändiga författningsändringar och andra åtgärder.

I konsekvensutredningen anges att i en del avseenden ger ändringsdirektivet medlemsstaterna utrymme att välja att införa viss reglering. Det anges att med några undantag har utredningen valt att avstå från att föreslå sådan reglering. Förslaget om att den nya bestämmelsen om prissänkningar inte ska gälla varor som snabbt kan försämrats eller bli för gamla anges vara ett sådant undantag. Det anges också att utanför direktivens tillämpningsområden är det möjligt med nationell reglering. Utredningen föreslår bl.a. att möjligheterna att påföra marknadsstörningsavgift ska gälla även för överträdelser som inte omfattas av direktivens sanktionsbestämmelser. Samma sak föreslås beträffande möjligheten att påföra sanktionsavgift enligt AVLK.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

### Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges följande. I en del avseenden ger ändringsdirektivet medlemsstaterna utrymme att välja att införa viss reglering. Det anges att med några undantag har utredningen valt att

avstå från att föreslå sådan reglering. När det gäller PIL föreslår utredningen dock att den nya bestämmelsen om prissänkningar inte ska gälla varor som snabbt kan försämrats eller bli för gamla. Dessutom ska informationen, vid prissänkningar som under de senaste 30 dagarna har skett gradvis, avse det pris utan prissänkningen som tillämpades före den första prissänkningen. I fråga om DAL föreslår utredningen att det införs ett undantag från ångerrätten i fråga om tjänster som har fullgjorts om konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att utföra reparationer och uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras. Utanför direktivens tillämpningsområden är det möjligt med nationell reglering. Utredningen föreslår bl.a. att möjligheterna att påföra marknadsstömningsavgift ska gälla även för överträdelser som inte omfattas av direktivens sanktionsbestämmelser. Samma sak föreslås beträffande möjligheten att påföra sanktionsavgift enligt AVLK.

I betänkandets avsnitt 5.3.2 anges att den aktuella direktivbestämmelsen som ska genomföras tar specifikt sikte på marknadsföring av en vara i flera medlemsstater i EU. Det anges att detta inte borde utesluta att det är tillräckligt att varan endast marknadsförs i en annan medlemsstat. Det anges att EU-kommissionen vid ett möte om genomförande av direktivet har uttalat att direktivbestämmelsen är avsedd att tillämpas också i ett sådant fall. Det anges i och för sig vara möjligt att låta den svenska regleringen även omfatta marknadsföring av produkter i länder utanför EU. Enligt utredningens bedömning anges det emellertid vara svårt att överblicka vilka konsekvenser detta skulle få. Det anges finnas en risk för att en så generell bestämmelse skulle bli alltför betungande för företag som är verksamma i Sverige. Det anges också att de medlemsstater som utredningen har haft kontakt med under arbetet har avsett att begränsa tillämpningen av de nationella bestämmelserna i enlighet med direktivet. Sammantaget anser utredningen att det finns skäl att begränsa tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen i marknadsföringslagen på det sätt som framgår av direktivet. Den bör alltså enligt förslagsställarens uppfattning endast gälla marknadsföring av varor inom EU<sup>3</sup>.

I en beskrivning av skäl för att tillämpningsområdet för DAL bör justeras för att överensstämma med direktivet finns också resonemang kring alternativa lösningar<sup>4</sup>. Där anges bland annat följande. Det kan konstateras att lagen har kommit att få ett vidare tillämpningsområde än konsumenträttighetsdirektivet framför allt på det sättet att lagen även gäller benefika avtal. Det anges i och för sig inte finnas något som hindrar att en medlemsstat på detta sätt tillämpar direktivregleringen på områden som faller utanför tillämpningsområdet. Utredningen ställer sig emellertid frågan om det i vart fall numera finns tillräckliga skäl för detta. För en bred tillämpning av lagen anges tala att det i och för sig generellt kan sägas vara positivt för konsumenter att få information om en vara som överlåts eller en tjänst som utförs. Konsumenten får klart för sig vilka huvudsakliga egenskaper varan eller tjänsten har och kontaktuppgifter till näringsidkaren m.m. Det kan i praktiken finnas situationer där det inte framstår som givet om en konsument får en vara eller en tjänst som en gåva eller om varan eller tjänsten i stället ingår i ett köp av andra varor eller tjänster. Det kan på så sätt finnas vissa gränsdragningsvarigheter. Men det anges också finnas skäl som talar mot en tillämpning av DAL på benefika avtal. Från konsumentskyddssynpunkt fyller ångerrätten knappast någon funktion i dessa fall. En konsument som ångrar mottagandet av en gåva har inte fullgjort någon motprestation som ska återgå. Avtalet innebär alltså ingen restitutionsförpliktelse för näringsidkaren. Syftet med näringsidkarens informationsskyldighet enligt DAL är framför allt att det ska stå klart vilka rättigheter och skyldigheter konsumenten har enligt avtalet och att en konsument som vill ångra avtalet ska kunna utöva sin ångerrätt på det sätt som avses i lagen. Dessa intressen gör sig enligt förslagsställaren inte heller gällande vid benefika avtal. Dessutom anger utredningen att det måste beaktas att lagens omfattande informationsskyldighet såväl innan som efter det att ett avtal ingås kan innebära administration och kostnader i en näringsidkares verksamhet.

<sup>3</sup> Se sid 95-96 i betänkandet.

<sup>4</sup> Här avses sidorna 130 – 131 i betänkandet.

Detta anges inte minst kunna vara fallet för företag som är verksamma över gränserna inom EU. De kan behöva anpassa sin verksamhet för att uppfylla de särskilda informationskrav som gäller i Sverige jämfört med andra medlemsstater i unionen. I sammanhanget bör det också enligt utredningen beaktas att avtal om gratis tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster – t.ex. i form av gratis molntjänster eller gratisappar – numera förekommer i stor utsträckning. Till följd av den ökade digitaliseringen och utvecklingen av e-handeln har frågan om lagens tillämpningsområde kommit att få allt större praktisk betydelse. Vidare kan konstateras att den konsumentskyddande lagstiftningen i övrigt inte gäller benefika avtal. Sådana avtal omfattas inte heller av den föreslagna nya lagen om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal. Tanken inom EU är att det ska säkerställas samstämmighet mellan tillämpningsområdet för konsumenträttsdirektivet och direktivet om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster. Vid en avvägning av de intressen som gör sig gällande bedömer utredningen att det inte är motiverat att låta benefika avtal omfattas av regleringen i DAL utan att lagens tillämpningsområde nu bör ändras så att den överensstämmer med direktivet.

I remissen finns också resonemang om alternativa lösningar när det gäller undantag från ångerrätt<sup>5</sup>. Således anges att det i artikel 16 i direktivet har införts en möjlighet för medlemsstaterna att göra undantag från ångerrätten för tjänsteavtal när konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att utföra reparationer. Medlemsstaterna får föreskriva att konsumenten förlorar ångerrätten efter det att tjänsten fullständigt utförts, förutsatt att tjänsten har börjat utföras med konsumentens uttryckliga förhandssamtycke. Undantaget gäller endast avtal som innebär en betalningsskyldighet för konsumenten. Frågan anges vara om det finns skäl för att införa ett sådant undantag från ångerrätten i svensk rätt. Förslagsställaren anger att enligt befintliga bestämmelser gäller ångerrätt inte för avtal som avser en tjänst som har fullgjorts, om konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras och gått med på att det inte finns någon ångerrätt när tjänsten har fullgjorts. Det krävs att konsumenten uttryckligen samtycker till att tjänsten börjar utföras under ångerfristen. Ett uttryckligt samtycke kräver en aktiv handling av konsumenten. Samtycket kan lämnas t.ex. genom att en handling skrivs under eller genom att en särskild ruta kryssas i på en blankett eller på företagets webbplats eller på några andra sätt som anges. Det anges också krävas att konsumenten avstår från sin ångerrätt för att den inte ska gälla. Vid oenighet mellan parterna är det näringsidkaren som har bevisbördan för att konsumenten har lämnat ett medgivande. Det anges även mer information om de gällande bestämmelserna. Förslagsställaren konstaterar att den nya direktivbestämmelsen i artikel 16 medför att en medlemsstat får ha bestämmelser som innebär att ångerrätten avseende reparationer upphör när åtgärderna har fullgjorts, och det utan att det krävs att konsumenten meddelat att han eller hon har avstått från sin ångerrätt. Eftersom direktivregleringen är frivillig för medlemsstaterna att genomföra uppkommer frågan om det finns ett praktiskt behov av att ta bort kravet på avstående från ångerrätten i den situationen där konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att utföra reparationer som inte är brådskande. Förslagsställaren refererar även till ett avgörande från Allmänna reklamationsnämnden på området. Sammantaget konstaterar utredningen att den nuvarande regleringen om ångerrätt som berör hantverkstjänster kan vara svår att följa för näringsidkare och i praktiken leda till otillfredsställande resultat. Enligt utredningens bedömning finns det därför anledning att använda möjligheten att införa det nya undantaget från ångerrätten.

Utredningen beskriver i avsnitt om utvidgade möjligheter till marknadsstömningsavgift olika möjliga förhållningssätt. Därvid anges att det skulle vara möjligt att begränsa möjligheten att påföra en sådan avgift till situationer där domstol eller Konsumentombudsmannen tidigare har funnit att en affärsmetod strider mot god marknadsföringssed och därför förbjudit marknadsföringen men där näringsidkaren trots detta fortsätter marknadsföringen och bryter mot förbudet. Alternativet anges vara att öppna upp för att överträdelse av generalklausulen – liksom övriga bestämmelser i marknadsföringslagen (MFL)

<sup>5</sup> Den beskrivning som refereras återfinns i sin helhet i avsnitt 7.9.4., sidorna 156 – 160 i betänkandet.

som genomför direktivet – generellt ska kunna leda till en marknadsstörningsavgift. Utredningen anger att en utgångspunkt är att det ska vara förutsebart att ett visst handlande kan komma att sanktioneras med en avgift på liknande sätt som gäller för straffbestämmelser. En enskild ska i förväg kunna bedöma om en handling är laglig eller inte och vilken påföljd som eventuellt kan följa på handlingen. Enligt utredningen har det emellertid framhållits att kravet på tydlighet måste ges en rimlig tillämpning och att det knappast kan undvikas att vissa straffbestämmelser innehåller allmänna kriterier som t.ex. "otillbörlig" eller "oskälig". Det anges också förekomma att en straffbestämmelse hänvisar till god sed på något visst verksamhetsområde där det kan ha utbildats etiska regler som förutsätts vara vägledande. Om det finns rättspraxis som visar att en bestämmelse ska tolkas på visst sätt, måste hänsyn tas också till denna rättspraxis vid bedömningen av om kravet på förutsebarhet är uppfyllt. Kravet på att strafflag ska vara tydlig kan ofta inte innebära mer än att man genom att rådfråga en juridiskt kunnig person ska kunna få reda på om en viss handling riskerar att komma i konflikt med lagen. Utredningen hänvisar även till att det inom viss annan lagstiftning som tydliggör vad som kan vara otillbörliga handlanden, bl.a. spellagen och lagen om betaltjänster. Sammantaget bedömer utredningen att det inom tillämpningsområdet för 5 och 6 §§ MFL i stor utsträckning finns situationer där det för en näringsidkare måste stå klart att ett handlande inte är förenligt med god marknadsföringssed och där bestämmelsen uppfyller nämnda krav på förutsebarhet. Utifrån dessa aspekter anges det alltså inte vara motiverat att i lag begränsa möjligheten att ta ut en avgift till fortsatta överträdelser.

Utredningen för också ett resonemang om i vilka fall som ett ärende som omfattas av ett vitesåläggande ska vara omöjliga att förena med en marknadsstörningsavgift. Utredningen anger att i enlighet med den bedömning som gjorts i andra sammanhang bör det vara tidpunkten när en domstolsprocess om utdömning av vite inleds som avgör när ett hinder mot ett andra förfarande för samma överträdelse uppkommer. Patent- och marknadsdomstolarna bör således enligt utredningens bedömning inte vara förhindrade att påföra marknadsstörningsavgift för en åtgärd som omfattas av ett vitesåläggande. Utredningen anger att den ordning som tillämpas på andra rättsområden, och som här skulle innebära att marknadsstörningsavgift inte får påföras när en talan om utdömning av vite har väckts, tillgodoser väl det skydd som följer av Europakonventionen. Om det utsatta vitet inte bedöms vara tillräckligt effektivt, proportionerligt och avskräckande i direktivets mening hindrar det inte KO från att väcka talan om utdömning av avgift i stället för att ansöka om utdömning av vite. Som exempel anger utredningen att domstolen i en rättegång förbjuder en viss marknadsföring och förenar förbudet med vite om 500000 kronor. Efter en tid gör sig näringsidkaren skyldig till en ny överträdelse av samma slag. Konsumentombudsmannen bedömer att överträdelsen är av ett sådant allvar att talan bör föras om påförande av en marknadsstörningsavgift, i stället för om utdömning av vitet. Domstolen bestämmer avgiften till 1000000 kronor, varvid hänsyn bl.a. tagits till överträdelsens allvar, tidigare överträdelser som näringsidkaren begått och den vinst som näringsidkaren gjort genom överträdelsen. En fråga som har lyfts under utredningens arbete är om påförande av en avgift i t.ex. det nämnda fallet uppfyller de krav på förutsebarhet som bör ställas. Enligt utredningens bedömning anges svaret på detta ja. Den föreslagna ändringen av 30 § MFL innebär att det för var och en kommer att stå klart att en överträdelse kan leda till en marknadsstörningsavgift. En näringsidkare som bryter mot MFL:s regler anges alltid ha anledning att utgå från detta. En sådan ordning, som ligger i linje med regleringen på andra områden, måste anses vara förutsebar för enskilda och godtagbar vad gäller kravet på införandet av sanktionsavgifter enligt direktivet.

I remissen anges också att utredningen föreslagit att det ska finnas utökade möjligheter att påföra marknadsstörningsavgift för överträdelser även i situationer då en sådan utökad möjlighet inte föranleds av Sveriges åtaganden enligt unionsrätten. Därvid förs ett resonemang om olika möjliga handlingsalternativ. Det anges vara möjligt att begränsa marknadsstörningsavgifterna till de fall där det finns samordnade insatser inom EU. Enligt utredningens bedömning finns det dock goda skäl

att inte begränsa regleringen på detta sätt utan att låta möjligheten att ta ut en avgift omfatta även andra situationer. Det anges tala mot en begränsning av möjligheten att påföra en avgift till samordnade insatser att någon sådan begränsning i dag inte finns när det gäller överträdelser av andra bestämmelser i MFL. Även om det i och för sig skulle vara möjligt enligt direktivet anser utredningen att det inte finns anledning att införa sådana begränsningar avseende andra bestämmelser i MFL. Utgångspunkten bör vara att sanktionssystemet i MFL är utformat på ett enhetligt sätt, förutsatt att det inte finns bärande skäl för en annan ordning. Det anges att från konsumentskyddssynpunkt står det klart att det finns anledning att se allvarigt inte endast på överträdelser som berör flera EU-medlemsstater utan även på dem som främst drabbar den svenska konsumentmarknaden. Det anges ingen information om hur näringsidkare specifikt påverkas av valet av det förordade alternativet, snarare än ett alternativ som enbart skulle avse de samordnade insatserna.

I ett särskilt yttrande har två av de experter som ingick i utredningen riktat kritik mot de nyss nämnda förslagen från utredningen om marknadsstörningsavgifterna. När det gäller möjligheten att påföra en avgift när vite inte utdömts anger experterna bland annat följande. I ett hypotetiskt exempel begår en näringsidkare en överträdelse av en bestämmelse i MFL eller AVLK. På yrkande av Konsumentombudsmannen meddelar Patent- och marknadsdomstolen ett förbud vid vite om 1000000 kr för näringsidkaren att vidta vissa marknadsföringsåtgärder eller använda vissa avtalsvillkor. En tid senare överträder näringsidkaren det meddelade förbudet. Konsumentombudsmannen väcker inte en talan om utdömande av vitet utan i stället en talan om påförande av en marknadsstörningsavgift eller en sanktionsavgift om 2000000 kronor. Enligt experternas mening uppfyller en tillämpning i enlighet med detta exempel inte de krav på förutsebarhet som ställs när det gäller sanktioner av straffrättslig karaktär. Genom att ange ett till kronor bestämt vitesbelopp har domstolen i den första processen gett näringsidkaren anledning att utgå från att en överträdelse av förbudet kan leda till en sanktion som maximalt uppgår till det beloppet, dvs. i detta fall en miljon kr. Det anges att legalitetsprincipen som kommer till uttryck i 2 kap. 10 § första stycket regeringsformen utgör en garanti för rättssäkerheten. Principen innebär att var och en ska kunna förutse när och i viss mån hur de kan komma att bli föremål för straffrättsliga ingripanden. Experterna anser att det faktum att lagstiftaren på senare år har infört liknande bestämmelser som i det nu aktuella förslaget på andra rättsområden inte medför någon annan bedömning från deras sida. Frågan om förutsebarhet har, såvitt experterna har kunnat se, inte berörts vid antagandet av de bestämmelserna.

Vidare anges i det särskilda yttrandet att enligt de berörda experternas uppfattning saknas det underlag för att kunna konstatera att det finns ett behov av bestämmelser om marknadsstörningsavgift i sådana situationer som inte föranleds av Sveriges åtaganden enligt unionsrätten. Det anges inte finnas några exempel från rättstillämpningen som visar att det inte skulle vara möjligt att få överträdelser att upphöra genom att använda de sanktioner som finns i dag. Vidare anges att det i många fall har varit svårt att närmare precisera och ge exempel på vilka överträdelser som ska anses vara så allvarliga att de bör kunna sanktioneras med en marknadsstörningsavgift, kommer det troligtvis ta lång tid innan det bildas en tydlig praxis. Detta anser experterna särskilt gäller eftersom antalet mål i vilka yrkanden om marknadsstörningsavgift framställs är få. Experterna framhåller även att utredningens bedömning (i kapitel 12) är att de förslag som lämnas kan komma att leda till en viss, men alltså inte en hög, ökning av antalet mål av det aktuella slaget.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns i flera fall beskrivningar av alternativa lösningar i redovisningen av de skäl som utredningen finner för sina bedömningar och förslag. I några fall är dessa beskrivningar tydliga och det förekommer att effekter för företag av alternativen beskrivs. När det gäller förslagen som avser en utvidgad användning av marknadsstörningsavgifter kan Regelrådet konstatera att det görs påtagligt olikartade bedömningar av utredningen respektive av de två experter som har lämnat det särskilda yttrandet. När det gäller hur bred tillämpningen av marknadsstörningsavgifterna ska

vara finner Regelrådet att beskrivningen av alternativa lösningar inte är tydlig. Detta gäller inte minst avseende hur näringsidkare skulle påverkas av om en minimilösning enligt EU-rätten skulle ha valts. När det gäller den möjliga tillämpningen av marknadsstörningsavgifter i fall där det finns ett åläggande om vite men vitet inte har utdömts konstaterar Regelrådet att mot bakgrund av de specifika invändningar som har anförts hade det borde ha gjorts en tydligare beskrivning av de skäl som gör att utredningen finner att en tillräcklig förutsebarhet finns. Det kan konstateras att för berörda företag innebär rättslig osäkerhet ofta en kostnad, som kan vara av betydelse. Eftersom utformningen av marknadsstörningsavgifterna och i synnerhet hur väl den överensstämmer med vad som krävs som minimum enligt EU-rätten skulle kunna ha en inte obetydlig betydelse för företag finner Regelrådet att beskrivningen av alternativa lösningar inte är tillräcklig även om det finns viss värdefull information. Regelrådet finner däremot att refererad beskrivning avseende förändringar när det gäller ångerrätt för hantverkstjänster kan ses som en tydlig och utförlig beskrivning av vad effekten skulle bli av om ingen reglering skulle komma till stånd i detta avseende. Det ingår också information om hur företag påverkas av de befintliga bestämmelserna, vilket är värdefullt.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar bristfällig.

Regelrådet finner redovisningen av effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

### Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges, som redan nämnts, i remissen att Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler (ändringsdirektivet) antogs den 27 november 2019. Direktivet ska vara genomfört i nationell rätt senast den 28 november 2021. Bakgrunden till direktivet anges vara en översyn av det konsumenträttsliga regelverket som Europeiska kommissionen (kommissionen) genomförde åren 2016–2017.

I de avsnitt i betänkandet där skälen för utredningens bedömningar och förslag redovisas, finns återkommande information om hur det EU-rättsliga regelverket ser ut på området och hur utredningen bedömer att dess förslag förhåller sig till EU-rätten.

Regelrådet gör följande bedömning. Som har refererats ovan görs det märkbart olika bedömningar av utredningen och de experter som lämnat det särskilda yttrandet när det gäller lämpligheten i att låta marknadsstörningsavgifterna ha en bredare tillämpning än det som krävs som minimum enligt EU-rätten (att de ska tillämpas i fall det finns samordnade insatser inom EU). Regelrådet har, som framgått, synpunkter på tydligheten i redovisningen av vad olika lösningar i detta avseende skulle betyda inte minst för berörda företag. Samtidigt kan det konstateras att det i och för sig framgår av den redovisning som utredningen har gjort såväl vad EU-rätten kräver som minimum när det gäller marknadsstörningsavgifter, att utredningen föreslår en mer vidsträckt tillämpning av avgifterna än detta minimum och vad utredningen anser talar för dess förslag. Regelrådet finner att det visserligen är en brist att konsekvenserna av detta avsteg från vad EU-rätten kräver som minimum inte har redovisats tydligare. Mot bakgrund av att redovisningen av hur utredningens förslag förhåller sig till EU-rätten i övrigt får ses som tydlig är denna brist emellertid inte av tillräcklig betydelse för att redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten, tagen för sig, ska anses vara bristfällig. Det hade alltså varit önskvärt med större tydlighet, men befintlig beskrivning av hur förslaget förhåller sig till EU-rätten kan, i sig, anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.



## Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i remissen att lagändringarna ska träda i kraft den 28 maj 2022. Förslagsställaren framhåller att enligt artikel 7.1 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 28 november 2021 anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Bestämmelserna ska tillämpas från och med den 28 maj 2022. Lagändringarna bör därför träda i kraft vid samma tidpunkt. När det gäller straff och skatter anges det finnas ett uttryckligt förbud mot retroaktiv lagstiftning i regeringsformen. Den grundläggande principen i svensk förmögenhetsrätt anges också vara att ny lag inte ska få retroaktiv verkan. Huvudprincipen är att nya bestämmelser bara är tillämpliga på avtal som ingåtts efter ikraftträdandet. Denna princip har inte ansetts behöva komma till uttryck i lagtext om det handlar om nya bestämmelser som inte samtidigt upphäver äldre. Om det däremot är fråga om att ge äldre bestämmelser ett nytt innehåll, anges det kunna finnas skäl för särskilda övergångsbestämmelser med innebörd att äldre bestämmelser ska tillämpas på avtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Det anges att ändringarna i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler innebär dels att nya bestämmelser införs, dels att befintliga bestämmelser om bl.a. informationskrav ändras. Dessutom införs en ny påföljd i form av marknadsstörningsavgift. Enligt utredningens bedömning finns det därför, i linje med de nyss nämnda principerna, skäl för en övergångsbestämmelse med innebörden att äldre bestämmelser ska tillämpas på avtal som ingåtts före ikraftträdandet. Ändringarna i lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden anges innebära att det införs nya marknadsrättsliga bestämmelser om påförande av sanktionsavgifter. Förslagsställaren anger att äldre bestämmelser bör gälla för avtalsvillkor som använts före ikraftträdandet. Av tydlighetsskäl anges det vara lämpligt att låta detta framgå av en övergångsbestämmelse. Prisinformationslagen ändras på så sätt att det införs en ny informationsbestämmelse om prissänkningar och en möjlighet att påföra marknadsstörningsavgift vid överträdelser av lagen. Dessutom föreslås såväl nya som ändrade bestämmelser i marknadsföringslagen. Med hänsyn till att det är fråga om nya respektive ändrade bestämmelser som reglerar påföljder för näringsidkare, däribland marknadsstörningsavgift, bedömer utredningen att det finns behov av övergångsbestämmelser beträffande dessa ändringar. Äldre bestämmelser bör gälla för prisinformation som lämnats och för marknadsföring som har vidtagits före ikraftträdandet.

I konsekvensutredningen anges att för det allmänna kan de nya bestämmelserna komma att aktualisera vissa informationsinsatser. I övrigt finns ingen beskrivning av behovet av speciella informationsinsatser i konsekvensutredningen eller i betänkandet i övrigt, vad Regelrådet kan se<sup>6</sup>.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns information om vilka överväganden som har gjorts vid valet av tidpunkt för ikraftträdande. Vidare finns beskrivningar av vilka behov av övergångsbestämmelser som bedöms finnas. Överlag är beskrivningen av dessa aspekter tillräcklig. Det framgår att förslagsställaren bedömt att det kan bli aktuellt med vissa informationsinsatser för det allmänna med anledning av förslaget. (Det anges också främst beröra Konsumentverket). Det är inte tydligt vilka målgrupper som skulle finnas för dessa informationsinsatser, exempelvis om de skulle kunna riktas till berörda företag, eller i övrigt om hur informationsspridningen skulle gå till. Regelrådet finner att beskrivningen med fördel hade kunnat vara tydligare. Eftersom det likväl kan anses framgå en bedömning att det finns ett behov av speciella informationsinsatser är befintlig beskrivning tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

---

<sup>6</sup> Här avses behov av att de näringsidkare och andra som ska följa de föreslagna bestämmelserna blir informerade om de föreslagna reglerna inför att dessa ska börja gälla. Betänkandet innehåller däremot i och för sig utförliga beskrivningar av vilka informationsinsatser som näringsidkarna ska genomföra, till följd av författningsförslaget. Men detta är en annan fråga.

## Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att förändringarna berör ett mycket stort antal företag av varierande storlek och branschtillhörighet. Det anges framför allt handla om företag som bedriver e-handel riktad mot konsumenter. Under år 2019 fanns det 151 692 e-handelsföretag i Sverige. Av dessa hade 143 977 företag färre än 10 anställda, 6 412 företag hade mellan 10 och 49 anställda och 1 303 företag hade 50 anställda eller fler. Förtydligandena i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster berör bl.a. företag som tillhandahåller video- och ljudledningstjänster och andra typer av strömningstjänster. Ett annat exempel på företag som berörs av de föreslagna reglerna är sådana större företag som tillhandahåller marknadsplatser online.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är positivt att det anges att ett mycket stort antal företag berörs och att det ges mer utvecklad, specifik information avseende e-handelsföretag som handlar med konsumenter. Såvitt Regelrådet kan förstå är skälet till att dessa företag beskrivs särskilt att det lämnas konkreta ändringsförslag när det gäller information i samband med e-handel. Regelrådet konstaterar samtidigt att förslaget om en utvidgad tillämpning av marknadsstörningsavgifter borde kunna påverka i princip alla företag som säljer varor eller tjänster till konsumenter och att företag i bygg- och anläggningsbranschen borde påverkas av justeringarna när det gäller ångerrätt. Det hade därför kunnat förbättra konsekvensutredningens kvalitet om en tydligare beskrivning av sistnämnda bransch också hade funnits med i redovisningen. Eftersom justeringarna i ångerrätten framför allt handlar om att dessa företag kan få något säkrare förutsättningar för sin verksamhet, till skillnad från de tillkommande informationskrav som föreslås gälla för e-handelsföretagen, och eftersom ändringen, såvitt Regelrådet kan förstå, inte uppenbart omfattar ett mycket betydande antal situationer och företag är avsaknaden av sådan information ett mer begränsat problem. Sammantaget finner Regelrådet att även om det hade varit önskvärt med en ytterligare utvecklad bild av berörda företag kan befintlig information anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och verksamhet godtagbar.

## Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det anges i konsekvensutredningen att ändringarna i de aktuella EU-direktiven i vissa avseenden innebär en ökad harmonisering av regleringen på det marknadsrättsliga området. Det införs bl.a. nya enhetliga krav på information till konsumenter när det gäller ranking och konsumentrecensioner och för företag som tillhandahåller marknadsplatser online. Förslagen innebär också att det införs tydligare regler om konsumenters rätt till information vid avtal om digitalt innehåll och digitala tjänster och verkningarna av att konsumenten utövar sin ångerrätt i sådana situationer. Förändringarna anges framför allt beröra företag som bedriver e-handel. Det förhållandet att regleringen görs enhetlig inom unionen anges i sig vara ägnat att underlätta och effektivisera verksamheten för dessa företag. De behöver inte anpassa sin information på webbplatser, applikationer m.m. eller sina kontakter med konsumenter i samband med att konsumenter utövar sin ångerrätt beroende på i vilken medlemsstat konsumenten finns. Med en tydlig reglering anges det vara troligt att antalet missnöjda konsumenter som söker kontakt, och i förlängningen ger upphov till rättsliga tvister, blir färre vilket kan innebära minskade kostnader för företag.

Det anges initialt kunna finnas ett visst behov av anpassning av marknadsföring och avtalsvillkor, men det bedöms medföra kostnader enbart i ett inledande skede. Det anges att företag bland annat kan behöva anpassa sig till nya informationskrav i olika marknadsförings- och avtalsituationer. Bestämmelserna ska dock inte börja tillämpas förrän den 28 maj 2022. Det finns därmed enligt förslagsställarens bedömning tid att göra nödvändiga anpassningar. De nya reglerna anges även kunna

medföra vissa marginella merkostnader för utbildningsinsatser. Företagens skyldigheter när det gäller behandling av personuppgifter följer redan av dataskyddsförordningen och är alltså inte en konsekvens av nu aktuella förslag. En väl fungerande marknad förutsätter att konsumenterna är välinformerade.

I konsekvensutredningen anges också att bristande eller ottydlig information får anses öka risken för att konsumenter avstår från att köpa en produkt. Sett ur näringsidkarens perspektiv anges det därför finnas en risk för att bristande information till konsumenterna leder till en sämre avsättning på marknaden. Även konkurrensskäl talar för behovet av starka och upplysta konsumenter som genom medvetna val av produkter utnyttjar sina möjligheter att påverka produktionen. De nya bestämmelserna om konsumenters rätt till information kan därför på sikt antas öka avsättningen och konkurrensen på marknaden. Det anges vidare att en del av de föreslagna bestämmelserna får anses vara huvudsakligen till förmån för företag. Detta anges framför allt gälla framför förslaget om att utesluta gåvor och gratistjänster från tillämpningsområdet för 2 kap. DAL. Förslaget innebär att företag i dessa situationer inte kommer att behöva ge konsumenter en sådan omfattande information som följer av lagen och att konsumenter inte heller har någon ångerrätt. Detta bör enligt utredningen leda till en minskad administrativ börda och därmed lägre kostnader. Förslaget berör företag inom många olika branscher som erbjuder gratis varor och tjänster, inte minst tjänster som erbjuds digitalt via webbplatser och applikationer. Utredningen föreslår vidare en viss begränsning av konsumenters ångerrätt. Konsumenter ska inte längre ha ångerrätt när det gäller tjänster som har fullgjorts om konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att utföra reparationsåtgärder och uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras. Det anges att detta förslag kommer att få positiva effekter för företag som erbjuder hantverkstjänster på så sätt att de inte riskerar att behöva återbetala det belopp som konsumenten har betalat för en tjänst som utförts redan under ångerfristen. Den föreslagna möjligheten att påföra marknadsstörningsavgift för flera typer av överträdelse och sanktionsavgift för överträdelse av AVLK anges vara ägnad att gynna seriösa företag genom att oseriösa företag som begår överträdelse av reglerna i större utsträckning riskerar att drabbas av en avgift. Risken att påföras en avgift kommer ha en avskräckande verkan på oseriösa företag. I fråga om marknadsstörningsavgiftens storlek bedömer utredningen att de föreslagna ändringarna inte kommer leda till någon generell höjning av avgifterna i praxis i förhållande till vad som gäller i dag. Sammantaget anger utredningen att förslagen inte kan antas medföra några ingripande ekonomiska följder eller andra negativa konsekvenser för företag. Förslagen innebär en tydligare och en mer enhetlig reglering för företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet inom EU. Ändringarna är ägnade att underlätta och effektivisera företagets verksamhet, vilket bör leda till kostnadsbesparingar för företag. Detta gäller fram för allt företag som är verksamma inom e-handeln. Vissa initiala kostnader för utbildning och anpassning kan dock uppkomma.

Regelrådet gör följande bedömning. Det anges kunna uppstå ett flertal kostnadsförändringar för de berörda företagen och dessa anges vara av engångskaraktär och/eller av mindre omfattning. Det saknas samtidigt beräkningar eller uppskattningar av hur stora dessa kostnadsförändringar är. Förslagsställaren har också angett att kostnader i vissa fall kan minska. Inte heller detta har beskrivits kvantitativt, som ett beräknat eller uppskattat belopp. Regelrådet noterar att förslaget i princip kan beröra ett stort antal företag med olika förutsättningar. Det är såvitt Regelrådet kan förstå långtifrån självklart att samma kostnadsförändring skulle ha lika stor proportionell betydelse för företag med sinsemellan olika förutsättningar. Det framgår också av förslagsställarens beskrivning av de berörda företagen inom e-handel att en stor andel av dessa bedöms vara små, i vart fall med avseende på antal anställda. Det kan innebära att dessa företag har svårare att hantera även engångskostnader som i absoluta tal inte uppgår till några påtagligt höga belopp. Det är, utifrån den beskrivning som förslagsställaren ger, inte möjligt att sluta sig till något om hur stora vare sig kostnadsökningar eller kostnadsminskningar kan väntas bli. Allt som finns är en bedömning om att det inte bör bli betydande effekter, medan det är oklart vad detta mer precist skulle innebära. Om det inte är möjligt att ange

exakta belopp, vilket ofta är fallet när förslags konsekvenser ska bedömas, kan exempelberäkningar bidra till en tydligare bild. Några sådana finns inte i detta fall. Om det finns en mycket tydlig förklaring till varför en regeländring inte gärna kan medföra några kostnadsändringar av betydelse, behöver brist på kvantifiering inte vara ett väsentligt problem. Regelrådet finner emellertid inte att det är fullständigt uppenbart att de förändringar som föreslås skulle vara av sådan begränsad omfattning att de med lätthet kan hanteras av samtliga berörda företag. Detta kan vara fallet, men förslagsställaren har inte visat varför det skulle vara så. Om det finns särskilda skäl till att exempelberäkningar inte bedöms vara möjliga eller lämpliga att göra borde detta ha kunnat anges och förklaras. I sitt befintliga skick är beskrivningen inte tillräckligt tydlig även om viss värdefull information finns.

Regelrådet finner redovisningen av förslaget påverkan på företagens tidsåtgång, kostnader och verksamhet bristfällig.

### **Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag**

Det anges i konsekvensutredningen att förslaget att marknadsstörningsavgift ska kunna påföras vid flera typer av överträdelser och införandet av sanktionsavgift i AVLK innebär ett stärkt konsumentskydd då det kan antas att risken att drabbas av dessa sanktioner medför att företag får starkare incitament att följa regelverket. Detta anges vara ägnat att motverka förekomsten av oseriösa företag, inte minst företag som bedriver e-handel och underlåter att iaktta den från konsumentskyddssynpunkt viktiga regleringen i DAL. Som exempel anges företag som inte informerar om konsumentens rätt att ångra ett avtal. Som refererats ovan anges att förslaget på sikt kan antas öka konkurrensen på marknaden (genom bättre informerade konsumenter). Förslaget anges också, som nämnts, innebära en mer enhetlig marknad.

Regelrådet gör följande bedömning. Vissa konsekvenser med koppling till konkurrensförhållandena för berörda företag har nämnts. Regelrådet delar bedömningen att förslaget i vissa avseenden bör kunna innebära en mer enhetlig marknad. Samtidigt kan det noteras att utredningen har föreslagit att marknadsstörningsavgifterna i Sverige ska ha en vidare tillämpning än vad som krävs som minimum. Beroende på hur genomförandet av samma bestämmelser i andra medlemsstater kommer att bli skulle detta eventuellt kunna ha en påverkan på de svenska företagens relativa konkurrenskraft. Detta har emellertid inte, såvitt Regelrådet kan se, analyserats av förslagsställaren. Som angetts ovan skulle också kostnadsförändringar, även om det gäller engångskostnader och om de inte skulle uppgå till påtagligt höga belopp i absoluta tal, kunna ha olika proportionell betydelse för företag utifrån företagens storlek. Om så är fallet skulle konkurrensförhållandena i någon mån kunna påverkas av det. Sammantaget finner Regelrådet att påverkan på konkurrensförhållandena för företagen med fördel hade kunnat analyseras lite mer tydligt och utförligt.

Regelrådet finner redovisningen av förslaget påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

### **Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden**

Inget anges om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner att beskrivningen av konsekvenser för företag överlag kännetecknas av vissa brister i transparens. Därför blir det svårt att på förhand utesluta att påverkan på företagen i andra avseenden kan finnas och avsaknaden av information blir därmed en brist.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden bristfällig.

## Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Inget anges om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är tydligt utifrån den beskrivning av företagen som finns att en inte obetydlig andel i vart fall av e-handelsföretagen är små. Det hade varit motiverat med en beskrivning av hur förslagsställaren ser på behovet av och möjligheterna till särskilda hänsyn till små företag. Om det inte är möjligt att ta sådana hänsyn hade detta kunnat anges och förklaras.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

## Sammantagen bedömning

Regelrådet gör följande bedömning. Konsekvensutredningen håller i några avseenden tillräcklig kvalitet. Det finns också viss information om konsekvenserna för företag av de förslag som lämnas. Överlag är emellertid beskrivningen av konsekvenserna för företag alltför otydlig. Detta gäller både påverkan på kostnader och verksamhet och andra aspekter.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 9 juni 2021.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Cecilia Gunne, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjär.

Ärendet föredrogs av Per Högström.



Claes Norberg  
Ordförande



Per Högström  
Föredragande